

Advies over opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99

F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, op 27 september 2012

Uitgebracht door de Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 6 november 2012 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: commissie Volwassenenonderwijs, onder voorzitterschap van Bavo Van Soom

Ook besproken op de sectorcommissie Handel-Administratie op 4 oktober 2012, sectorcommissie Bouw-Hout-Decoratie op 5 oktober 2012, sectorcommissie Toerisme op 10 oktober 2012, sectorcommissie Personenzorg op 11 oktober 2012

Dossierbeheerder(s): Christof Vanden Eynde

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	2
2 ADVIES	3
2.1 ALGEMENE OPMERKINGEN	3
2.1.1 Leeswijzer	3
2.1.2 De plaats van modules werkplekieren in een opleiding	3
2.1.3 Veronderstelde voorkennis van het Nederlands	4
2.1.4 Technische opmerking in verband met de codering van modules uit het studiegebied Handel	5
2.2 STUDIEGEBIED HANDEL	5
2.2.1 Contactcentermedewerker	5
2.2.2 Magazijnmedewerker	6
2.3 STUDIEGEBIED BOUW	7
2.3.1 Isoleerder ruwbouw-dak	7
2.3.2 Werfbediener – toevoeging uitbreidingsmodule Bestuurder minigraafmachine	7
2.4 STUDIEGEBIED TOERISME	8
2.4.1 Medewerker reisbureau/touroperator	8
2.5 STUDIEGEBIED PERSONENZORG	9
2.5.1 Begeleider in de kinderopvang en Begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang	9
2.5.2 Verzorgende, Zorgkundige en Logistiek assistent	10
2.5.3 Jeugd- en gehandicaptenzorg, Interculturele medewerker en Begeleider-animator voor bejaarden	11
2.6 STUDIEGEBIED HUISHOUDELIJK ONDERWIJS	11
2.6.1 Huishoudhulp	11
2.6.2 Koken	12
2.6.3 Decoratief in de woning	13

1 Inleiding

De Vlor geeft advies over de volgende voorstellen van opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs:

- Studiegebied Handel:
  - Contactcentermedewerker
  - Magazijnmedewerker
- Studiegebied Bouw:
  - Isoleerder ruwbouw-dak
  - Werfbediener (toevoeging uitbreidingsmodule)
- Studiegebied Toerisme:
  - Medewerker reisbureau/touroperator
- Studiegebied Personenzorg:
  - Begeleider in de kinderopvang (toevoeging uitbreidingsmodules)
  - Begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang (toevoeging uitbreidingsmodules)
  - Verzorgende (toevoeging uitbreidingsmodules)
  - Zorgkundige (toevoeging uitbreidingsmodules)
  - Logistiek assistent (toevoeging uitbreidingsmodules)
  - Jeugd- en gehandicaptenzorg (toevoeging uitbreidingsmodules)
  - Intercultureel medewerker (toevoeging uitbreidingsmodules)
  - Begeleider-animator van bejaarden (toevoeging uitbreidingsmodules)
- Studiegebied Huishoudelijk onderwijs:
  - Huishoudhulp
  - Koken (actualisering)
  - Decoratief in de woning (actualisering)

Samen met de adviesvraag ontving de Vlor de resultaten van de toets 'vormelijke criteria' die het Departement Onderwijs vooraf uitvoerde.¹

De Vlor adviseert de voorstellen van opleidingsprofielen conform de bepalingen van art. 24 van het decreet volwassenenonderwijs van 15 juni 2007. Volgens dat artikel bepaalt de Vlaamse Regering, op voordracht van de stuurgroep en na advies van de Vlaamse Onderwijsraad, de opleidingsprofielen voor de basiseducatie en voor het secundair volwassenenonderwijs. Een opleidingsprofiel omvat ten minste:

- het minimale aantal lestijden van een opleiding;
- het aantal modules;
- het aantal lestijden per module dat in aanmerking genomen wordt voor de berekening van de financiering;
- de verdeling van de eindtermen, de specifieke eindtermen, erkende beroepskwalificaties of basiscompetenties over de modules binnen een opleiding.

Na het advies van de Vlor beslist de minister of hij de geadviseerde opleidingsprofielen al dan niet ter goedkeuring voorlegt aan de Vlaamse Regering. Na de definitieve goedkeuring van de opleidingsprofielen, kunnen de inrichtende machten en het GO! deze concretiseren in leerplannen. Artikel 25 van het decreet volwassenenonderwijs bepaalt dat de centra voor de

---

¹ In dat document ontbrak het opleidingsprofiel Medewerker reisbureau/touroperator, maar telefonisch bracht het departement Onderwijs er de Vlor van op de hoogte dat er geen opmerkingen waren bij het opleidingsprofiel in kwestie en dat er wel degelijk een adviesvraag over werd gesteld.

organisatie van hun opleidingsaanbod, uitsluitend de door de Vlaamse Regering goedgekeurde opleidingsprofielen hanteren.

De Vlor adviseert de opleidingsprofielen aan de hand van de beoordelingscriteria die als bijlage 17 zijn toegevoegd.

2 Advies

2.1 Algemene opmerkingen

2.1.1 Leeswijzer

De Vlor formuleert doorgaans alleen opmerkingen over een opleidingsprofiel als er in zijn ogen aanpassingen moeten gebeuren.

Voor het overige gaat de raad ervan uit dat de voorstellen:

- voldoen aan de wettelijke bepalingen van het decreet van 15 juni betreffende het volwassenenonderwijs of andere relevante regelgeving (criterium 1);
- afgeleid zijn van valabele referentiekaders of, bij ontstentenis daarvan, gevalideerd zijn door de sector (criterium 2);
- rekening houden met maatschappelijke tendensen (criterium 3);
- waar nodig, rekening houden met de noodzakelijke voorkennis van de cursist (criterium 4);
- gedragen worden door de centra en desgewenst door andere publieke opleidingsverstrekkers (criterium 5);
- rekening houden met de mogelijke gevolgen voor andere opleidingen of andere onderwijsniveaus (criterium 6);
- een haalbaar en aanvaardbaar aantal lestijden omvatten in relatie tot de basiscompetenties en/of eindtermen (criterium 7);
- nog voldoende ruimte laten voor de leerplanmakers (criterium 8).

In de voorstellen van opleidingsprofielen in bijlage zijn de aanpassingen die de raad voorstelt, doorgevoerd met gemarkeerde wijzigingen. Een gemarkeerde titel “1.8 Leertraject” wijst op wijzigingen in de grafische voorstelling van het leertraject.

Vormelijke fouten zoals typefouten en vergissingen in de nummering, zijn onmiddellijk aangepast en worden dus niet vermeld. Waar voorgesteld wordt basiscompetenties te verwijderen of toe te voegen, gebeurt om praktische redenen geen volledige henummering van de overige basiscompetenties.

2.1.2 De plaats van modules werkplekieren in een opleiding

In een aantal van de voorliggende voorstellen komen één of meerdere modules werkplekieren voor. De plaats van die modules in de opleiding verschilt van voorstel tot voorstel. In het voorstel van opleidingsprofiel *Isoleerder ruwbouw-dak* is het werkplekieren instapvrij. Bij *Medewerker reisbureau/touroperator* moet de module werkplekieren door één bepaalde module worden voorafgegaan. Bij *Huishoudhulp* worden dan weer geen specifieke modules als instapvereiste genoemd, maar moet de cursist de basiscompetenties verworven hebben van voorafgaande modules die samen minstens 80 lestijden omvatten.

De Vlor vindt het niet aangewezen dat een cursist de module werkplekieren zou volgen *voorafgaand* aan alle andere modules. Tegelijk is hij er niet van overtuigd dat alle competenties

van één of meerdere modules behaald moeten zijn om met de module werkplekleren te beginnen. Het kan in bepaalde opleidingen zinvol om de module werkplekleren parallel of gedeeltelijk overlappend met andere modules te volgen.

Dat hangt o.a. samen met het verwachte doelpubliek van de opleiding. Voor een lagergeschoold publiek dat van een praktische aanpak houdt, is het net goed dat er meteen met werkplekleren gestart kan worden. Het kan voor cursisten een uitstekende stimulans zijn om de opleiding te beginnen, en uiteindelijk ook volledig af te maken. Een dergelijk traject is maar mogelijk met instapvrije modules werkplekleren.

Er zijn echter ook goede redenen om het werkplekleren sequentieel te ordenen. Dat ligt bijvoorbeeld voor de hand als er in een voorgaande module basiscompetenties verworven moeten worden die essentieel zijn voor het waarborgen van de veiligheid bij het werkplekleren.

De Vlor pleit dus niet voor steeds dezelfde plaats van het werkplekleren in de opleidingen. Hij vraagt de indieners van de opleidingsprofielen wel om consequente keuzes te maken en die keuzes ook expliciet te verantwoorden. Ten slotte wijst de raad er op dat, ongeacht de opbouw van het leertraject in het opleidingsprofiel, er ook een belangrijke verantwoordelijkheid blijft voor de centra. De concrete organisatie van een opleiding in het schooljaar en de individuele leertrajectbegeleiding zijn middelen om voor cursisten een zinvol en haalbaar leertraject uit te tekenen.

2.1.3 Veronderstelde voorkennis van het Nederlands

De Vlor verwacht dat de voorgestelde opleidingen Magazijnmedewerker en Huishoudhulp een laaggeschoold en vaak ook anderstalig cursistenpubliek zullen aantrekken. Dat roept de vraag op naar de kennis van het Nederlands die voor zowel moedertaalsprekers als voor anderstaligen nodig is om de opleiding met kans op succes te starten. Centra worden geconfronteerd met cursisten van wie de kennis van het (geschreven) Nederlands onvoldoende is om de opleiding te kunnen volgen, maar hebben geen formeel middel om die cursisten aan de poort tegen te houden.

Het decreet volwassenenonderwijs voorziet niet om een bepaald niveau van Nederlands in te schrijven als instapvoorwaarde. De Vlor is er ook niet van overtuigd dat dat een goede oplossing zou zijn. Er zijn een aantal nadelen aan verbonden. Het zou betekenen dat *alle* cursisten moeten kunnen aantonen dat ze voldoende Nederlands kennen en kunnen lezen en schrijven. Dat zou de planlast van de centra aanzienlijk doen toenemen. Het inschrijven van Nederlands als instapvoorwaarde sluit bovendien een duaal traject uit, en leidt dus tot langere leertrajecten. Dat voorkennis van het Nederlands geen formele instapvoorwaarde is, betekent echter niet dat er geen aandacht naar kan of moet gaan. Die aandacht voor het vereiste taalniveau is de verantwoordelijkheid van drie partijen:

- Het centrum, dat via oriënteringsproeven kan vaststellen of de kandidaat-cursist over de nodige voorkennis beschikt en van daaruit een duidelijk advies kan geven.
- De kandidaat-cursist die zelf verantwoordelijkheid moet nemen voor zijn kennis van het Nederlands en die ook op de professionaliteit van het centrum vertrouwt wanneer het hem adviseert om (voorafgaand of bijkomend) een opleiding (NT2 of Nederlands moedertaal) te volgen.

- De doorverwijzer (werkgever, VDAB, OCMW, ...), die realistische verwachtingen moet hebben over het leertraject van een kandidaat-cursist gelet op zijn kennis van het Nederlands.

2.1.4 Technische opmerking in verband met de codering van modules uit het studiegebied Handel

In de opleidingen Contactcentermedewerker en Medewerker reisbureau/touroperator worden modules overgenomen die ook al voorkomen in bestaande opleidingen uit het studiegebied Handel. Er is blijkbaar enige verwarring over de codering van die modules. Ter illustratie: de module Zakelijk Nederlands 1 krijgt de code M HA C 011 mee in beide genoemde Opleidingsprofielen, terwijl in het opleidingsprofiel Secretariaatsmedewerker de code M HA G 011 is. In het recent geïmplementeerde opleidingsprofiel Meertalig polyvalent bediende worden beide codes door elkaar gebruikt (G 011 in de inhoudsopgave, C 011 in de tekst). Een zelfde opmerking geldt voor alle modules waarvan de code begint met M HA C. De Vlor vraagt om deze technische kwestie uit te klaren.

2.2 Studiegebied Handel

2.2.1 Contactcentermedewerker

2.2.1.1 Referentiekaders (criterium 2)

Bij de referentiekaders wordt o.a. genoemd 'de studierichtingsleerplannen Kantoor en Verkoop van het voltijds secundair onderwijs, meer bepaald het onderdeel Medewerker klantendienst. De Vlor wijst erop dat het gaat om nog niet goedgekeurde leerplannen. De raad stelt daarom voor de betreffende documenten niet in de context van de referentiekaders te vernoemen.

2.2.1.2 Maatschappelijke tendensen (criterium 3)

Contactcenters zijn de afgelopen decennia een steeds grotere rol gaan spelen in de relatie tussen bedrijven en hun klanten. Ook overheden gebruiken voor hun contact met de burger contactcenters. In veruit de meeste gevallen gaat het daarbij om externe gespecialiseerde contactcenters. De afgelopen jaren wint het elektronische contact aan belang: e-mail en sociale media worden steeds vaker ingezet in de communicatie met klanten.

De Vlor meent dat het voorstel van opleidingsprofiel goed inspeelt op het groeiende belang van contactcenters, en dat het voorstel ook rekening houdt met toegenomen rol van elektronische communicatie. De Vlor waardeert de sterke betrokkenheid van de sector bij de ontwikkeling van het opleidingsprofiel

2.2.1.3 Algemeen

De opleiding Contactcentermedewerker kan volgens de Vlor maar succesvol georganiseerd worden als er een samenwerking is met een contactcenter. Een cvo heeft zelf niet de specifieke apparatuur en software waarmee de contactcentermedewerker aan de slag moet. De Vlor gaat er daarom ook van uit dat de competenties uit de modules 'Simultaan werken in het contactcenter', 'Advies- en servicegesprekken in het contactcenter', 'Verkoop en verkoopbevordering in het contactcenter' en 'Klachtenbehandeling in het contactcenter' enkel via werkplekleren verworven kunnen worden in een reële of gesimuleerde werksituatie. De raad stelt daarom voor naar werkplekleren te verwijzen in de naam en de situering van de modules.

2.2.1.4 Besluit

De Vlor geeft een gunstig advies aan het gewijzigde voorstel van opleidingsprofiel.

2.2.2 Magazijnmedewerker

Het voorstel van opleidingsprofiel Magazijnmedewerker is het eerste opleidingsprofiel dat gebaseerd is op een goedgekeurde beroepskwalificatie. De competenties uit de beroepskwalificatie zijn ongewijzigd overgenomen in het voorstel van opleidingsprofiel.

In zijn reactie op het Vlor-advies over de voorstellen van opleidingsprofielen die in januari 2012 werden ingediend, schrijft de minister dat de procedure voor opleidingsprofielen herbekeken zal worden naar aanleiding van het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering over de Vlaamse Kwalificatiestructuur. Het betreffende besluit is in de maak. Er is dus nog geen aangepaste procedure. Het voorliggende opleidingsprofiel is via de gebruikelijke weg tot stand gekomen. De Vlor heeft zich bij zijn advies daarom ook gebaseerd op de bestaande beoordelingscriteria.

De raad vraagt de overheid de nodige aandacht te besteden aan de gevolgen van de uitrol van de Vlaamse Kwalificatiestructuur voor de procedure voor totstandkoming van opleidingsprofielen en zal zelf ook nagaan wat de gevolgen daarvan zijn voor de beoordelingscriteria die gehanteerd worden bij de adviesvoorbereiding.

2.2.2.1 Maatschappelijke tendensen (criterium 3)

Vlaanderen ambieert een logistieke draaischijf te zijn in Europa. De Vlor vindt het daarom logisch dat de opleiding Magazijnmedewerker ontwikkeld wordt. De Vlor spreekt de hoop uit dat er in de toekomst ook andere opleidingen voor logistieke functies ontwikkeld worden.

2.2.2.2 Algemeen

Zoals boven aangegeven, neemt het opleidingsprofiel de competenties uit de beroepskwalificatie ongewijzigd over. Die competenties omvatten het kunnen werken met een vorkheftruck *niet*. Het certificaat vorkheftruck betekent voor magazijnmedewerkers echter een belangrijke bonus bij het vinden van werk. De Vlor gaat er daarom van uit dat de centra in het kader van de leertrajectbegeleiding hun cursisten zullen informeren over de mogelijkheden om het certificaat vorkheftruck te halen of om zelf samenwerkingen op te zetten met externe partners. Op die manier kunnen cursisten aansluitend op de opleiding magazijnmedewerker ook het certificaat vorkheftruck behalen.

In zowel het secundair als het volwassenenonderwijs zijn de mogelijkheden tot het behalen van het certificaat vorkheftruck tijdens de onderwijsloopbaan beperkt. Er zijn slechts weinig partners in staat of bereid om een samenwerking op te zetten met een onderwijsinstelling. De Vlor betreurt dit.

Verder wijst de Vlor er op dat de beroepskwalificatie Magazijnmedewerker ingeschaald is op niveau 2 van de Vlaamse kwalificatiestructuur. De opleiding zal zich dus naar verwachting richten op een publiek dat laaggeschoold is. De cvo moeten daar bij hun didactiek en hun communicatie met de cursisten rekening mee houden.

2.2.2.3 Besluit

De Vlor geeft een gunstig advies aan het voorstel zoals ingediend.

2.3 Studiegebied Bouw

2.3.1 Isoleerder ruwbouw-dak

2.3.1.1 Maatschappelijke tendensen (criterium 3)

Niemand hoeft nog overtuigd te worden van het belang van goede isolatie voor woningen. Verschillende bestuursniveaus voeren bovendien ook nog een stimuleringsbeleid. Isoleren wordt ook steeds meer een gespecialiseerde bezigheid. Terwijl vroeger bijvoorbeeld de dakwerker ook instond voor het isoleren, wordt isolatie steeds vaker in onderaanneming uitgevoerd door een gespecialiseerd bedrijf. Het gevolg is een sterke vraag naar goed geschoolde isoleerders, waar deze opleiding op inspeelt.

2.3.1.2 Instapvereisten (criterium 4)

De opleiding voorziet geen bijzondere instapvereisten, ook niet voor de module werkplekieren. De Vlor vindt het niet aangewezen dat een cursist zijn leertraject daarmee zou starten. Tegelijk is de raad er in het geval van dit opleidingsprofiel niet van overtuigd dat de competenties van alle voorgaande modules behaald moeten zijn om de module werkplekieren te kunnen beginnen. Het is denkbaar dat de module werkplekieren parallel of gedeeltelijk overlappend met andere modules wordt gevolgd.

2.3.1.3 Relatie met andere opleidingen en onderwijsniveaus (criterium 6)

De opleiding in zijn geheel of modules eruit zijn volgens de Vlor ook bijzonder relevant voor wie hetzij in het secundair, hetzij in het volwassenenonderwijs een bouwopleiding heeft gevolgd waarin de isolatietechnieken niet of slechts beperkt aan bod kwamen.

2.3.1.4 Haalbaarheid van de opleiding (criterium 7)

De Vlor gaat ervan uit dat het verwerven van de basiscompetenties in de vooropgestelde duur haalbaar is. Heel wat basiscompetenties komen in verschillende modules terug. De raad wijst erop dat die terugkerende basiscompetenties gelezen moeten worden in samenhang met de situering van elke module. Die situering bepaalt de context waarbinnen de basiscompetentie verworven moet worden. Dat verschil in context verantwoordt waarom dezelfde competenties in verschillende modules terugkeren.

2.3.1.5 Besluit

De Vlor geeft een gunstig advies aan het voorstel zoals ingediend.

2.3.2 Werfbediener – toevoeging uitbreidingsmodule Bestuurder minigraafmachine

2.3.2.1 Overeenstemming met decretale bepalingen (criterium 1)

Het voorstel van opleidingsprofiel Werfbediener voegt de uitbreidingsmodule Bestuurder minigraafmachine toe aan het bestaande opleidingsprofiel. Minigravers worden steeds couranter op werven en deze specifieke uitbreiding van de competenties van een werfbediener speelt dan ook in op verwachtingen van de sector.

De uitbreidingsmodule sluit aan bij de opleiding Werfbediener. Maar omdat de modules uit die opleiding in hun geheel ook deel uitmaken van de opleiding Metselaar, voldoet ook de cursist uit die laatstgenoemde opleiding aan de instapvoorwaarden zodra hij over de deelcertificaten beschikt voor de eerste vier modules van zijn opleiding. Die vier modules zijn immers dezelfde als de modules uit de opleiding werfbediener.

Omdat een onderwijsbevoegdheid voor een opleiding niet automatisch leidt tot een bevoegdheid voor een onderliggende opleiding, doet zich mogelijk wel een probleem voor bij centra die deze

uitbreidingsmodule willen organiseren. De Vlor adviseert daarom deze uitbreidingsmodule ook toe te voegen aan de opleiding Metselaar.

2.3.2.2 Relatie met andere opleidingen en onderwijsniveaus (criterium 6)

In de nog formeel goed te keuren opleiding Hovenier aanleg parken en tuinen komt een module Werken met minigraver voor. De Vlor is van mening dat de werkzaamheden die met een minigraver worden uitgevoerd voor tuinaanleg enerzijds en bij bouwwerkzaamheden anderzijds niet volledig met elkaar overeenkomen. Dat verschil verklaart de andere formulering van de basiscompetenties en het verschil in duur van beide modules. De benaming van beide modules verschilt ook duidelijk van elkaar (Bestuurder minigraafmachine versus Werken met een minigraver)

2.3.2.3 Besluit

De Vlor geeft een gunstig advies aan het voorstel zoals ingediend, maar adviseert de uitbreidingsmodule ook toe te voegen aan de opleiding Metselaar.

2.4 Studiegebied Toerisme

2.4.1 Medewerker reisbureau/touroperator

Het voorstel van opleidingsprofiel Medewerker reisbureau/touroperator werd eerder ingediend in september 2011. Het voorstel werd toen door de Minister van Onderwijs niet ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd. In het antwoord op het Vlor-advies over dat eerste voorstel van opleidingsprofiel werden daarvoor twee redenen aangehaald:

- Het voorstel was niet gebaseerd op een duidelijk beroeps(competentie)profiel.
- Er werden vragen gesteld bij de relevantie en de formulering van een heel aantal basiscompetenties.

Bij de adviesvoorbereiding van het voorliggende voorstel heeft de Vlor beide elementen uit dat antwoord voor ogen gehouden. De raad merkt in dat verband wel op dat in het antwoord van de overheid er niet specifiek wordt aangegeven met welke basiscompetenties er een probleem is. De Vlor zou er baat bij gehad hebben als het antwoord van de overheid op dit punt concreter was geweest.

2.4.1.1 Referentiekaders (criterium 2)

Als referentiekader is de Competentfiche Verkoopmedewerker toerismeproducten gehanteerd. De Vlor is er, mede door de afgeleverde valideringen vanuit de sector én de medewerking van de sector bij de ontwikkeling van het opleidingsprofiel, van overtuigd dat dit een valabel referentiekader is. De raad stelt ook vast dat het voorstel van opleidingsprofiel spoort met dat referentiekader.

2.4.1.2 Maatschappelijke tendensen (criterium 3)

De Vlor wijst op een drietal maatschappelijke tendensen die in de context van dit opleidingsprofiel relevant zijn. Het toerisme is een sector die ondanks de crisis blijft groeien, zoals recent nog bleek uit data van de World Tourism Organisation (UNWTO).² Bovendien worden medewerkers van reisbureaus en touroperators geconfronteerd met steeds complexere vragen. Het boeken van een vliegticket op één traject, of van een overnachting in een

---

² <http://media.unwto.org/en/press-release/2012-09-12/international-tourism-track-hit-one-billion-end-2012>

hotel gebeurt in veel gevallen door de reiziger zelf, doorgaans via internet. De klant die in deze tijden nog naar een reisbureau stapt, doet dat vaak omdat hij een veel complexere vraag heeft. Ten slotte wijst de Vlor op de deregulering van de sector van de reisbureaus: het decreet op de reisbureaus zal vanaf 1 januari 2014 op niet meer van kracht zijn. De sector zal echter nood blijven hebben aan goedopgeleide medewerkers en zich zelf moeten reguleren. Het voorliggende voorstel kan dit ondersteunen.

2.4.1.3 Relatie met andere opleidingen of onderwijsniveaus (criterium 6)

De Vlor waardeert dat bij de opbouw van het opleidingsprofiel zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van modules uit de opleidingen Host/hostess op een toeristische Bestemming en Toeristisch receptionist. De nauwe samenhang tussen de opleidingen in het studiegebied Toerisme zorgt ervoor dat cursisten in de loop van hun traject hun studiekeuze gemakkelijk kunnen wijzigen. Na het behalen van een certificaat kan bovendien snel een tweede certificaat worden behaald via een verkort traject.

2.4.1.4 Andere opmerkingen

In basiscompetentie 074, die voorkomt in de module Werkplekklaren voor een medewerker reisbureau/touroperator, wordt de uitdrukking 'dagelijkse routinetaken' gebruikt. Dit suggereert ten onrechte dat de cursist tijdens het werkplekklaren alleen die taken leert uitvoeren die een routinematig karakter hebben. De raad stelt voor dat in de basiscompetentie verwezen wordt naar 'dagelijkse taken'.

2.4.1.5 Besluit

De Vlor geeft een gunstig advies aan het voorstel zoals gewijzigd.

2.5 Studiegebied Personenzorg

In het studiegebied Personenzorg liggen acht voorstellen voor om aan bestaande opleidingsprofielen uitbreidingsmodules toe te voegen. Geen van deze uitbreidingsmodules is uniek voor één opleiding. Clusters van uitbreidingsmodules komen in verschillende voorstellen van opleidingsprofiel terug.

Om redundantie te vermijden worden de voorstellen van opleidingsprofiel die dezelfde of een sterk gelijkende set uitbreidingsmodules krijgen, samen geadviseerd. Opmerkingen over de inhoud van individuele modules worden maar één keer gemaakt, maar gelden voor alle opleidingsprofielen waarin de module voorkomt.

2.5.1 Begeleider in de kinderopvang en Begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang

Aan de opleidingsprofielen Begeleider in de kinderopvang en Begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang worden in totaal 16 uitbreidingsmodules toegevoegd. Zeven daarvan hebben te maken met creatief agogisch werken, acht met begeleiden in de kleuterklas en één is een op zichzelf staande module over mentorschap.

2.5.1.1 Maatschappelijke tendensen (criterium 3)

Met de acht uitbreidingsmodules Begeleiden in de kleuterklas willen de indieners inspelen op het toenemende belang van kleuterscholen als werkgevers voor begeleiders (buitenschoolse) kinderopvang. De Vlor erkent die evolutie en begrijpt dat zowel de afgestudeerden uit de opleidingen Begeleider (buitenschoolse) kinderopvang als de scholen die hen te werk stellen,

vragende partij zijn voor uitbreidingsmodules waarin specifieke competenties verworven kunnen worden voor het begeleiden in de klas.

Tegelijk is de raad ervan overtuigd dat er over afzienbare tijd ingezet zal moeten worden op een fundamentele actualisering van de opleidingen. In zijn advies over opvang en onderwijs aan jonge kinderen houdt de Vlor een pleidooi voor één coherente visie over kinderopvang en kleuteronderwijs.³ Daarvoor is een onderlinge afstemming van de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn nodig. Die afstemming heeft onvermijdelijk ook gevolgen voor de opleidingen Begeleider in de kinderopvang en Begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang.

2.5.1.2 Andere opmerkingen

In de situering van de module Begeleiden in de klas: klasorganisatie, wordt gesteld dat de cursist ‘zelfstandig een klasdag [leert] organiseren’. De Vlor benadrukt dat het begeleiden in de kleuterklas voor de begeleider in de kinderopvang steeds gebeurt onder verantwoordelijkheid van een kleuteronderwijzer(es). De raad adviseert daarom het woord *zelfstandig* te schrappen uit die situering.

2.5.1.3 Besluit

De Vlor geeft een gunstig advies aan de uitbreidingsmodules zoals gewijzigd van de opleidingen Begeleider in de kinderopvang en Begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang.

2.5.2 Verzorgende, Zorgkundige en Logistiek assistent

Aan het opleidingsprofiel van Verzorgende worden dertien uitbreidingsmodules toegevoegd: twee die met communicatie te maken hebben, vijf rond contextueel werken en zes rond gezinsbegeleiding. Aan het opleidingsprofiel Zorgkundige worden diezelfde modules toegevoegd en bijkomend de module Mentor op de werkvloer. De uitbreiding van het opleidingsprofiel Logistiek assistent beperkt zich tot de twee modules over communicatie.

2.5.2.1 Haalbaarheid van de opleiding (criterium 7)

De Vlor is van mening dat de basiscompetenties die een cursist verwerft in de certificaatsopleiding Verzorgende en Zorgkundige niet volstaan om met een redelijke kans op succes de uitbreidingsmodules rond gezinsbegeleiding en contextueel werken te volgen. De raad adviseert daarom beide clusters van uitbreidingsmodules te schrappen voor de opleidingen Verzorgende en Zorgkundige. Hij vraagt de indieners van de opleidingsprofielen om rond gezinsbegeleiding en contextueel werken andere uitbreidingsmodules te ontwikkelen die beter aansluiten bij de basiscompetenties van de certificaatsopleidingen.

2.5.2.2 Andere opmerkingen

In de basiscompetentie 202 wordt de term ‘gebarentaal’ gehanteerd. Dit zou ten onrechte de indruk kunnen wekken dat de Vlaamse gebarentaal wordt bedoeld. De Vlor stelt voor de term te vervangen door ‘met gebaren’.

2.5.2.3 Besluit

De Vlor geeft een gunstig advies aan de uitbreidingsmodules Communicatieversterkende technieken A en B zoals gewijzigd in de opleidingsprofielen Verzorgende, Zorgkundige en Logistiek assistent, en bijkomend aan de uitbreidingsmodule Mentor op de werkvloer in het opleidingsprofiel Zorgkundige.

---

³ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Advies over opvang en onderwijs voor jonge kinderen](#), 6 april 2011.

2.5.3 Jeugd- en gehandicaptenzorg, Interculturele medewerker en Begeleider-animator voor bejaarden

Aan het opleidingsprofiel Jeugd- en gehandicaptenzorg worden toegevoegd:

- zes uitbreidingsmodules rond gezinsbegeleiding;
- vijf uitbreidingsmodules rond contextueel werken;
- vier uitbreidingsmodules rond begeleiden van leerprocessen;
- twee uitbreidingsmodules rond communicatie;
- zeven uitbreidingsmodules rond creatief-agogisch werken;
- een uitbreidingsmodule rond mentorschap.

De eerste drie van bovenstaande clusters worden ook toegevoegd aan het opleidingsprofiel interculturele medewerker.

Aan het opleidingsprofiel Begeleider-animator voor bejaarden worden de uitbreidingsmodules rond leerprocessen, creatief-agogisch werken en mentorschap toegevoegd. Daarnaast worden ook nog de twee modules rond communicatie aan het opleidingsprofiel toegevoegd.

2.5.3.1 Haalbaarheid van de opleiding (criterium 7)

De basiscompetenties van de certificaatsopleidingen Jeugd- en gehandicaptenzorg en Interculturele medewerker bieden volgens de Vlor wel een voldoende basis voor de voorgestelde modules rond gezinsbegeleiding en contextueel werken. Anders dan bij de opleidingsprofielen Verzorgende en Zorgkundige adviseert de Vlor ze te behouden als uitbreidingsmodules.

2.5.3.2 Andere opmerkingen

De formulering van de basiscompetenties van de module Begeleiden van leerprocessen: zorg voor kwaliteit is in zeer algemene termen gesteld. De Vlor stelt om te verduidelijken dat het gaat om kwaliteit in leerprocessen. Daarnaast corrigeert hij een materiële fout in de weergave van de lestijden.

2.5.3.3 Besluit

De Vlor geeft een gunstig advies aan de voorstellen van uitbreidingsmodules zoals gewijzigd voor de opleidingsprofielen Jeugd- en gehandicaptenzorg, Interculturele medewerker en Begeleider-animator voor bejaarden.

2.6 Studiegebied Huishoudelijk onderwijs

2.6.1 Huishoudhulp

2.6.1.1 Referentiekader (criterium 2)

Als referentiekader voor het voorliggende opleidingsprofiel is de Competentfiche Huishoudhulp gebruikt. De Vlor vindt dit in algemene zin het juiste referentiekader, maar heeft bedenkingen bij twee basiscompetenties die uit het referentiekader zijn afgeleid, nl. kinderen opvangen (BC 046) en kinderen begeleiden (BC 047). De raad is van oordeel dat deze basiscompetenties wenselijk noch haalbaar zijn in het voorliggende opleidingsprofiel, en stelt voor ze te schrappen.

De basiscompetentie 006 ('met de klant over de opvang van de kinderen afspraken maken en deze respecteren') vindt de raad wel acceptabel. De formulering van de basiscompetentie verduidelijkt immers dat als de huishoudhulp de kinderen al opvangt, dat onder de volledige verantwoordelijkheid van de ouders gebeurt.

2.6.1.2 Maatschappelijke tendensen (criterium 3)

Het systeem van de dienstencheques heeft ervoor gezorgd dat er een grote vraag is naar huishoudhulp. Het is een typisch beroep voor laaggeschoolde, vaak anderstalige vrouwen. De voorliggende opleiding draagt bij tot de versterking van de competenties van die kwetsbare groep.

De centra mogen daarbij echter niet uit het oog verliezen dat het verwerven van de competenties uit de opleiding huishoudhulp afhangt van kennis van het Nederlands en van onderliggende geletterdheidscompetenties. We verwijzen in dat verband nog naar de algemene opmerkingen over de kennis van het Nederlands in 2.1.3.

2.6.1.3 Instapvereisten (criterium 4)

De module werkplekleren kan gevolgd worden als de cursist de basiscompetenties heeft gerealiseerd van modules die samen minimaal 80 lestijden omvatten. De formulering van de basiscompetentie in de module werkplekleren (BC 056) suggereert echter dat de cursist al alle basiscompetenties gerealiseerd moet hebben. De Vlor stelt voor om de basiscompetentie te herformuleren.

De raad neemt ook akte van de opmerking van de overheid in de Toets vormelijke criteria dat de sequentiële volgorde tussen de modules met een gewone pijl moet worden aangeduid. De raad wijst er echter op dat de cursist niet alle voorafgaande modules moet volgen om te starten met werkplekleren. Het gebruik van een gewone pijl kan dat suggereren. Het leertraject is daarom niet aangepast. De raad vraagt dat overheid een adequate grafische voorstelling van de voorgestelde sequentiële relatie zou maken.

2.6.1.4 Andere opmerkingen

De Vlor heeft kennis genomen van de opmerkingen van de overheid in de Toets vormelijke criteria in verband met punt 1.6 Plaats van de opleiding in het studiegebied. In de bijlage is dat onderdeel gemarkeerd, maar nog niet gewijzigd. Dat is maar mogelijk als er een beslissing is genomen over de voorliggende voorstellen. Deze opmerking geldt ook voor de twee andere voorstellen uit het studiegebied huishoudelijk onderwijs.

2.6.1.5 Besluit

De Vlor geeft een gunstig advies aan het voorstel van opleidingsprofiel zoals gewijzigd.

2.6.2 Koken

2.6.2.1 Referentiekader (criterium 2)

Voor het opleidingsprofiel Koken wordt geen duidelijk referentiekader genoemd. Dit volgt uit de aard van de opleiding, die niet professioneel gericht is. De opleiding beantwoordt echter wel aan een maatschappelijke nood, zoals blijkt uit het aanhoudende succes van de huidige opleiding Koken.

De opdracht van het volwassenenonderwijs beperkt zich volgens de Vlor niet alleen tot het opleiden van volwassenen die een professioneel perspectief hebben. Het moet ook bijdragen tot het maatschappelijk functioneren van zijn cursisten. Dat is zeker het geval bij Huishoudelijk onderwijs, dat een zeer laagdrempelig aanbod is dat ook een laaggeschoold publiek weet aan te spreken en daardoor een moeilijk bereikbare doelgroep ook de weg wijst naar ander aanbod. Ook de memorie van toelichting bij het decreet volwassenenonderwijs wees al op die bijzondere plaats van het Huishoudelijk onderwijs.⁴

---

⁴ Memorie van Toelichting bij het voorontwerp van decreet betreffende het volwassenenonderwijs, p 10. Geraadpleegd op http://www.ond.vlaanderen.be/volwassenenonderwijs/beleid/documenten_regelgeving/2009-03-13-CR-MVT.pdf

2.6.2.2 Besluit

De Vlor doet een aantal kleine technische wijzigingen aan het opleidingsprofiel en geeft het een gunstig advies.

2.6.3 Decoratief in de woning

2.6.3.1 Referentiekader (criterium 2)

Voor het opleidingsprofiel Decoratief in de woning wordt geen duidelijk referentiekader genoemd. Dit volgt uit de aard van de opleiding, die niet professioneel gericht is. De opleiding beantwoordt echter wel aan een maatschappelijke nood, zoals blijkt uit het aanhoudende succes van de huidige opleiding Inrichten van de woning.

De Vlor wijst ook hier op het belang van het Huishoudelijk onderwijs voor de brede maatschappelijke opdracht van het volwassenenonderwijs.

2.6.3.2 Andere opmerkingen

De opleiding bevat met Thematisch bloemschikken A en B en Creatief Atelier A en B, twee sets van volstrekt gelijke modules die enkel van elkaar onderscheiden worden doordat het thema, respectievelijk de decoratieve opdracht van elkaar verschilt.

De Vlor vindt het aangewezen een iets duidelijker onderscheid te maken tussen de A- en B-modules. Voor de modules thematisch bloemschikken stelt de Vlor voor om één module thematisch bloemschikken te behouden en van de andere een module seizoensgebonden bloemschikken te maken. De raad heeft daartoe de basiscompetenties en de situeringen van de modules licht aangepast.

Voor de modules Creatief atelier stelt de Vlor voor een onderscheid te maken op basis van het aantal aangewende materialen en technieken. In de A-module gaat het daarbij om een beperkt aantal materialen en technieken. Dat is niet het geval voor de B-module. Dit verschil tussen de A- en de B-module wordt in de situering verduidelijkt.

2.6.3.3 Besluit

De Vlor geeft een gunstig advies aan het opleidingsprofiel zoals gewijzigd.